

Varierad helklassmatematik

Eva-Marie Friberg är mellanstadielärare sedan dryga 20 år och arbetar i en åk sex på Källeskolan i Skara.

Madeleine Nilsson avslutade sin lärarutbildning i januari 2009 och arbetar sedan dess på Källeskolan, för tillfället i en åk fyra.

Inledning

Skolans resurser är knappa och har så varit i många år. Skall man arbeta med något annat än matteboken så blir det svårt om alla skall hålla på med samma sak samtidigt, man har helt inte material så att det räcker till alla elever. Oftast är man ensam med helklass och vill ändå arbeta på ett lite friare sätt. Det var utifrån dessa förutsättningar som fredagsmatten och mattesnurrorna kom till.

Fredagsmatte

Fredagsmatte är helt enkelt ett stationssystem i matematik. Vi kör det på fredagar, därav namnet. Det sitter en trälist under white boarden där inplastade A4 papper med de olika stationernas namn finns uppspikade. Elevernas namn står på klädnypor som de sedan använder för att hålla ordning på vilken station de håller på med för tillfället. Inledningsvis placerar läraren eleverna på olika startstationer så att det blir en någorlunda jämn fördelning av elever. Kommer de till en station där det krävs att man är flera och man är ensam på den stationen för tillfället så skriver man bara sitt namn på en post- it lapp och fäster på själva stationslappen och går vidare till nästa station så länge. Allt skrivande görs i ett och samma mattehäfte som vi märkt upp och samlar in mellan gångerna. De stationer vi har med för tillfället är bl a tid, spel, bråk, enheter, huvudräkning, problemkort och övningar med geobräda.

Det är lätt att ordna uppgifter på olika svårighetsnivå inom varje station och varje elev kan arbeta på sin egen nivå. Eleverna kan inte jämföra sig med varandra då de startat på olika stationer. Det blir väldigt lugnt under passen, man hinner med eleverna på ett helt annat sätt än när man arbetar med matteboken. Man har också kanske två-tre elever som mäter i stället för 25-30 och då blir det genomförbart. Det krävs inte material till en helklass på varje station utan det räcker med material till några få elever. Det finns många bra mattespel som man kan ha svårt att komma åt att använda men dessa finns förstås med på fredagsmatten. Moment man jobbat och jobbar med kommer tillbaka gång på gång och kunskaperna blir befästa. Arbets sättet har provats under många år och är mycket populärt bland eleverna. Vi brukar ha arbetspass på ca 60-80 minuter per gång.

Mattesnurror

Detta är också ett stationssystem men här har varje elev sin egen lilla ”snurra” vilket gör att man mer kan individanpassa innehållet. Det är en cirkel i papper med 6-8 stationer utsatta. Eleverna väljer antingen vilken station de vill börja med och går sedan i ordning eller så arbetar de i vilken ordning de vill tills snurran är färdig. Här har vi gjort på lite olika sätt men det har fungerat mycket bra oavsett utformning. När man är klar med en station går man vidare till nästa. Dels har vi gjort specialsurror för t ex tid, decimaltal och bråk, sådant vi märkt att barnen har svårt för. Mattesnurrorna kan man lätt ta till när det finns lite lektionstid över och när vi tyckt att det har passat in. Det kan då gälla enskilda elever eller hela gruppen.

Dessa två förslag på arbetsätt möjliggör att eleverna får repetera och färdighetsträna olika matematiska områden på ett lustfullt och lärorikt sätt. Eleverna har med olika material möjlighet att arbeta konkret och laborativt. Detta kan vara ett led till att eleverna ökar sin förståelse för sitt matematiska tänkande.